

5

တၢ်ယၢ်မံၤလၢ မိၢ်ပၢ် ကြၢးသ့ၣ်ညါဘၣ်သးဒီး နွၤယိးကီၢ်စဉ်အ တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢ **Every Student Succeeds Act** အဂီၢ်

ESSA နှ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

Every Student Succeeds Act (ESSA) နှ် မ့ၢ်ပဲၣ်ဒေရၢ်သဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအရဲၣ်ကျဲၤပၢ်လီၤဝဲဒၣ်လၢကီၢ်စဉ်စူးကျိၣ်ဒေရၢ်ကျိၣ်စုတဖၣ် လၢကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကမျၢ်/ပဒိၣ်ကိတဖၣ်သ့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလဲၣ်ပတၢ်ဘၣ် ၂၀၁၇ အပူၤ, နွၤယိးကီၢ်စဉ်တၢ်ပျီထီၣ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢနွၤယိးဒီး နှ်တန့ၣ်တဘျီ ၆၀.၆ ဘၣ်လယၢ်ယၣ်ယၣ်လၢ ESSA အဖီလၢန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မနုၤအပိတၢ်အံၤ အရူၤဒိၣ်လဲၣ်.

နွၤယိးကီၢ်စဉ်ဟ့ၣ်လီၤသးမၤတၢ်လၢကမၤလီၤတၢ်ပူၤကိမိၣ်လၢကမၤလီၤတၢ်ကထိၣ်လိၣ်ထီၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤလၢကိတဖၣ်အပူၤလၢတၢ်တက့ၢ်အ ဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်ဂ့ၤ, အိၣ်ဆိးလၢတၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်ဂ့ၤ, တၢ်လီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်လဲၣ်ထီၣ်ကိမိၣ်လဲၣ်ဂ့ၤ, မ့တမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ဖဲလဲၣ်ဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ် လၢသ့ၣ်လၢလီၤအဆူၣ်ကတီၢ် (fall) ၂၀၁၆ န့ၣ်, နွၤယိးကီၢ်စဉ်ယုထီၣ်ဝဲတၢ်ခိဆၢဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢကမၤ ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး, တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့အခွဲးအယၢ်, ဒီးတၢ်ခွဲးဂ့ၤယၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢပူၤကိမိၣ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢမိၢ်ပၢ်လိၣ်သ့ၣ်ညါ နှ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

တၢ်လၢလၢန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အရူၤဒိၣ်လၢအဟံၤပျီထီၣ်တၢ်အဂီၢ်မိၢ်ပၢ်လၢအရူၤဒိၣ်တဖၣ်လၢမိၢ်ပၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိယိတဖၣ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပဟ့ၣ်ဂံၢ် ဟ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လၢနကလဲၤဆူၣ်ယၢ်သန့အံၤလၢနကသ့ၣ်ညါမၤလီၢ်ပၢ်အါထီၣ်ဘၣ်သးတၢ်တီၢ်ကျဲၤအဂီၢ်လီၤ- <http://www.p12.nysed.gov/accountability/essa.html>

1 နွၤယိးကီၢ်စဉ်ပၢ်လုၢ်ပၢ်ပူၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်ကိးကပၤဒဲးလၢပုၤခဲလၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိယိတဖၣ်ကြၢးသ့ၣ်ညါလၢအဝဲသ့ၣ်အဖီအကူၣ်န့ၣ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢလီၢ်ကဝီၤအါတီၤလဲၣ်, ဒီးတမ့ၢ်ထဲလၢအတၢ်မၤလီၤမၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိးဒီးကီၢ်ရၣ်ကိၤလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဒုးအီၤတန့ၣ်တဘျီလၢအဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ထီၣ်တဖၣ်အံၤအဖီခိၣ်-

ခါဆူၣ်နီၣ်ထီၣ်တဖၣ်-

လၢကိမိၣ်လဲၣ်အဂီၢ်	လၢတီၢ်ထီၣ်တဖၣ်အဂီၢ်	ခါဆူၣ်နီၣ်ထီၣ်တဖၣ်-
<ul style="list-style-type: none"> • အဲကလံးကျိၣ်ခွဲးလၢကူၣ်သ့ • တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုး • ဖဲအုၣ် • တၢ်လဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်လၢတၢ်မၤလီၤအဲကလံးကျိၣ် (ပူၤလၢ အတကတီၢ်အဲကလံးကျိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်) • တၢ်တထီၣ်ကိၤန့ၣ်န့ၣ်ကလဲၣ် (တထီၣ်ကိၤ ၁၈ သီ, ဒီးတၢ် ကွၢ်ကဟံၣ်ကွၢ်တဖၣ်) 	<ul style="list-style-type: none"> • ပူၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤလီၤတဖၣ် • တၢ်ပျီထီၣ်ကိၤအပူၤ • ခိၣ်လုၢ်ကိၤ, တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, ဒီးကမျၢ် တၢ်အိၣ်ကတၢ်ကတီၢ်သးလိၣ်ရဲၣ်ထံး-ဟံးန့ၢ်ဆိတၢ်မၤ လၢသရၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်ထီၣ်တၢ်မၤလီၤအဆၢက တီၢ်, တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့တဘျီတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်လဲၣ် ဆူၣ်သးတဖၣ်, အဂၤတဖၣ်. 	<ul style="list-style-type: none"> • ကိၤအချၢတၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ထီၣ်ကိၤတဖၣ် တလီၢ်တဖၣ် (စးထီၣ်ဒီး ၂၀၁၈-၁၉ အစၢတဖၣ်) • အိၣ်ကတီၢ်အသးလၢတီၢ်ထီၣ်အဂီၢ် (ဖဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤစးထီၣ်အိၣ်လၢတၢ်က မၤန့ၢ်အီၤအခါ) • “တၢ်မၤလီၤမၤဒီးန့ၢ်ဆူၣ်ခိၣ်ယၢ်” နီၣ် ထီၣ်တဖၣ် (အဒိ, တီၤကိၤအဒိၣ်အဆံး, တၢ်မၤန့ၢ်အခွဲးလၢကမၤလီၤခွဲးလၢကူၣ်သ့ တၢ်မၤလီၤမၤဒီးဒီးတဖၣ်)

2 နွၤယိးကီၢ်စဉ်အဲၣ်ဒီးမၤစ့ၤလီၤတၢ်ဒီးဝဲးအဆၢကတီၢ်ဒီးမၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ဒီးဝဲးတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးဝဲးလၢ ၃-၈ တီၤအဲကလံးကျိၣ် ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုးအပူၤတၢ်ကမၤစ့ၤလီၤ အသိတုၤခံသိစ့ၣ်စ့ၣ်လၢ၂၀၁၈ နှ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်စဉ်ကကျဲးစးကျဲးအသိတဖၣ်လၢကသံ သမိးပူၤကိမိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်လၢမၤပူၤ ကိမိၣ်တဖၣ်မၤပုၤဒီးမၤကိတဖၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၉၅%

ဖဲၣ်ဒေရၢ်သဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလိၣ်ဘၣ်ပူၤ ကိမိၣ် ၉၅% လၢတၢ်ဒီးဝဲးတီၤတတီၤစ့ၣ်စ့ၣ် အပူၤဒီးကရူၢ်ဒုဖိတဖၣ်လၢကဟံးန့ၢ်တၢ်ဒီး ဝဲးလၢအကြၢးဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နွၤယိးကီၢ် စဉ်ကမၤသကိးတၢ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်, ကိတဖၣ်, ဒီးကီၢ်ရၣ်ကိၤလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်လၢကမၤ ဂ့ၢ်ထီၣ်အါထီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ယုၣ်န့ၣ်လီၤ.

နွၤယိးကီၢ်စဉ်ကဆဲးကျိးထံတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုးဒီး ဝဲအုၣ်တၢ်ဒီးဝဲးတဖၣ်လၢကျိၣ်အါကျိၣ် အပူၤ, ဒီးဝဲကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤအိၣ်အခါ, က ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကျိၣ်-ခွဲးလၢကူၣ်သ့တၢ်ဝဲးလၢပူၤ ကိမိၣ်အကျိၣ်ထူလဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

3

နှူယီးကီဝဲခဲကမၤစၢၤကွဲသရဲတဖၣ်ဒီးကွဲခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်လၢကအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသးလၢကမၤန့ၣ်တဖၣ်ဒီးမၤလီၤတၢ်တၢ်လၢပှၤ ကွဲဖဲလၢကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကမၤန့ၣ်ဘၣ် ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအဖျဲးကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကီဝဲခဲကကွဲတၢ်ဆဲးတလဲတဖၣ်လၢကွဲသရဲ တဖၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ကတဲာ်ကတီၤလၢကမၤ လီၤတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသး လၢအခိၣ်ထံး တၢ်တသီၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

နှူယီးကီဝဲခဲအိၣ်ဒီးကွဲသရဲလၢအဖျဲးအါမး န့ၣ်လီၤ. ပကမၤလီၤတၢ်လၢကွဲဖဲလၢကအိၣ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢကထူးန့ၣ်အသးဒီးပၤ ယၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

4

နှူယီးကီဝဲခဲဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ်လၢကမၤန့ၣ်အါထီၣ်တၢ်မၤစၢၤအဂီၢ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်အဖိအကွဲန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုး န့ၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်အကွဲဒ်အမ့ၢ် ကွဲလၢအ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်စ့ၤ...

... တၢ်န့ၣ်အလီၢ်ခဲကွဲအံၤကဘၣ်သံကွဲမိၢ်ပၢ်တ ဖၣ်, ကွဲသရဲတဖၣ်, ဒီးကွဲဖဲတဖၣ်ဆိကမိၣ်ကွဲ မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ကသ့ၣ်လဲၣ်...

... ဒီးန့ၣ်ကဟ့ၣ်ကူၣ်တဲဘၣ်လၢ န့ၣ်ကစူးကါဖဲၣ် ဒရၢၣ်အစုတနီၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအံၤလၢကမၤ ဂ့ၤထီၣ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

5

နှူယီးကီဝဲခဲကဟ့ၣ်လီၤမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဖိအကွဲအတၢ်ဂီၤလၢအလၢအပျဲၤအါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကမ့ၢ်တၢ်ပၢ်ဖျါအသိတဖၣ်ကဒုးန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ယးဒီးပှၤကွဲဖဲတၢ်ဒီးဖဲအမးတဖၣ်, တၢ်ဖျါထီၣ် ကွဲမးအယုၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်အစၢအဂၤလၢကွဲတဖၣ်, ကီၢ်ရၢၣ်ကွဲလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်, ဒီးကီၢ်ဝဲခဲအဂီၢ်, လၢအ ဘၣ်လိၣ်ဖိးမိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်သဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၢ်ဖျါတဖၣ်ကဟ့ၣ်စ့ၢ်ကီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်ယးဒီးတၢ်လၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်သးဖဲဝဲဒိၣ်ဒိၣ် ယိၣ်ယိၣ်တဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ်တီၤအခိၣ်အဆဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်ခွဲးယၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢပှၤကွဲဖဲတဖၣ်ကန့ၣ်လီၤ ပၢ်ယုၣ်လၢဒ့ၣ်လၢကူၣ်သ့တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါဝဲကွဲတဖျါန့ၣ်စုၣ်စုၣ်ကါ ဝဲဒၣ်လၢပှၤကွဲဖဲတဂၤစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်ထဲလဲၣ်ခိဖျိတၢ် ပၢ်ဖျါအသိတဖၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ရၢၣ်ကွဲလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်, ကွဲတဖၣ်, ဒီးနှူယီးကီဝဲခဲတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျိၤလၢကစူးကါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ပၢ်ဖျါတဖၣ်အံၤအပူၤလၢကမၤစၢၤကီၢ်ရၢၣ်ကွဲလီၢ် ကဝီၤတဖၣ်မၤလီၤမၤဘၣ်တၢ်လၢကစူးကါ မ့တမ့ၢ် မၤအိၣ်ထီၣ်ကျဲအသိတဖၣ်လၢကမၤလၢပှၤပှၤကွဲဖဲတဖၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.